

**Propozycja ustaleń
planu zadań ochronnych
obszaru Natura 2000
Uroczyska Puszczy Drawskiej
PLH320046**

materiał roboczy

**Uwagi proszę kierować do: Klub Przyrodników, 1 Maja 22, 66-200
Świebodzin, kp@kp.org.pl**

ŚWIEBODZIN - WARSZAWA, 25 lutego 2014 r.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Opracowanie współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko

Na podstawie art. 28 ust. 5 w związku z art. 28 ust 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046, zwanego dalej obszarem.
2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar.

§ 2

Opis granic obszaru określa załącznik nr 1 do zarządzenia [pominięty].

§ 3

Mapę obszaru stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia [pominięty].

§ 4

Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5

Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7.

Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar, określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

---

¹⁾ Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz.1241 i Nr 215 poz. 1664, z 2010 r. Nr 76 poz. 489, Nr 119 poz. 804, z 2011 r. Nr 34 poz. 170, Nr 94 poz. 549, Nr 208 poz. 1241, Nr 224 poz. 1337, z 2012 r. poz. 985, z 2013 r. poz. 7, 73, 165.

§ 8.

Wskazuje się potrzebę sporządzenia, w ciągu 5 lat od wejścia w życie planu zadań ochronnych, potrzebę sporządzenia planu zadań ochronnych dla następujących części obszaru:

- 1) dolina rzeki Korytnica na odcinku od Nowej Studnicy do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego.
- 2) dolina rzeki Cieszynka od źródeł do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego, wraz z ekosystemami nakredowymi w otoczeniu jez. Załom.
- 3) kompleks starorzeczy w dolinie Drawy od granicy Drawieńskiego Parku Narodowego do ujścia, oraz w dolinie Mierzęckiej Strugi powyżej miejscowości Mielęcín.

§ 9.

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 3

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	Siedlisko przyr. 3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	<p>Aktualnie i potencjalnie: zanieczyszczenia wód i antropogeniczne przyspieszenie eutrofizacji, w wyniku niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej, dopływu wód ze zdegradowanych torfowisk lub w wyniku nieskanalizowanej rekreacji na brzegach jezior. Może zachodzić także za pośrednictwem zasilających jeziora wód podziemnych.</p> <p>Potencjalnie: niszczenie strefy brzegowej jezior, roślinności szuwarowej i litoralnej w przypadku nadmiernie rozproszonej rekreacji na brzegach wód.</p> <p>Potencjalnie: presja wędkarstwa, skutkująca naruszeniem strefy brzegowej i litoralnej w wyniku nielegalnej budowy kładek i pomostów oraz wzmożeniem eutrofizacji akwenów w wyniku zanęcania.</p> <p>Potencjalnie: presja nadmiernego lub niewłaściwego użytkowania rybackiego i nadmiernego wędkarstwa, powodująca ograniczenie udziału ryb drapieżnych, a dominację karpiovatych i za pośrednictwem ryb wpływająca negatywnie na stan całego ekosystemu.</p> <p>Potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania siedliska, wynikające z niepełnej wiedzy na temat występowania siedliska (niepełne diagnozy zaliczające poszczególne jeziora do typu siedliska 3140 lub 3150)</p>
2.	Siedlisko przyr. 3150 – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion, Potamion</i>	<p>Aktualnie i potencjalnie: zanieczyszczenia wód i antropogeniczne przyspieszenie eutrofizacji, w wyniku niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej, dopływu wód ze zdegradowanych torfowisk lub w wyniku nieskanalizowanej rekreacji na brzegach jezior. Może zachodzić także za pośrednictwem zasilających jeziora wód podziemnych..</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: przyspieszony zanik starorzeczy odciętych od głównego nurtu rzeki w wyniku dawniejszych prac regulacyjnych.</p> <p>Potencjalnie: zanik procesu powstawania starorzeczy na uregulowanych odcinkach rzek.</p> <p>Potencjalnie presja wędkarstwa skutkująca naruszeniem strefy brzegowej i litoralnej w wyniku budowy pomostów oraz eutrofizacją w wyniku zanęcania.</p> <p>Potencjalnie: presja nadmiernego lub niewłaściwego użytkowania rybackiego i nadmiernego wędkarstwa, powodująca ograniczenie udziału ryb drapieżnych, a dominację karpiovatych i za pośrednictwem ryb wpływająca negatywnie na stan całego ekosystemu.</p>
3.	Siedlisko przyr. 3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	<p>Aktualnie i potencjalnie: użytkowanie wędkarskie i rybackie, wpływające negatywnie na stan ekosystemów jeziorek dystroficznych.</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: Niszczenie, uszkodzenie i zaśmiecianie torfowej strefy okalającej, w przypadku wykorzystywania do wędkowania.</p> <p>Potencjalnie konserwowanie rowów odwadniających kompleksy</p>

		torfowe
4.	Siedlisko przyr. 3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculus fluitantis</i>	<p>Aktualnie i potencjalnie: zanieczyszczenia wód, w tym powodowana nadmiarem biogenów nadmierna trofia wód rzecznych, oraz nadmierny rozwój fitoplanktonu w jeziorach, przez które przepływają rzeki włosienicznikowe, skutkujący brakiem wolnego dwutlenku węgla w wodach rzek.</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: zamulanie spowodowane splywem drobnocząsteczkowych osadów z terenów rolniczych, oraz w przypadku niewłaściwej gospodarki leśnej z terenów leśnych, skutkujące kolmatacją osadów dennych.</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: brak ciągłości ekologicznej, ograniczający występowanie gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego.</p> <p>Potencjalnie pogłębianie lub odmulanie rzek oraz ingerencja w naturalne procesy korytowe.</p> <p>Potencjalnie: obniżanie zasilania rzek przez wody podziemne i niewłaściwa jakość wód hyporheicznych, mogąca być skutkiem zmian klimatyczno-hydrologicznych, kumulacji biogenów w osadach dennych lub nie w pełni poznanych procesów, zarówno naturalnych jak i wywoływanych pośrednio działalnością człowieka.</p> <p>Potencjalnie nieuporządkowana turystyka kajakowa, w przypadku wzrostu jej natężenia do poziomu powodującego naruszanie dna, brzegów i roślinności rzek podczas splywów.</p>
5.	Siedlisko przyr. 6120 - Cieplolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	<p>Aktualnie i potencjalnie: Sukcesja naturalna, prowadząca do zarastania płatów muraw lub ich zacielenia i utraty specyfiki florystycznej, zachodząca w przypadku zaniku czynnika utrzymującego murawy, np. ekstensywnego wypasu lub koszenia, albo naturalnej erozji.</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: niewłaściwe użytkowanie, prowadzące do zataraty specyfiki muraw i przekształcania się w zbiorowiska zbliżone do łąkowych, lub do utraty związanej z murawami różnorodności florystycznej i faunistycznej.</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami lub niewłaściwymi sposobami ochrony w przypadku nie rozpoznania siedliska, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania muraw.</p>
6.	6410 – Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe	<p>Aktualnie i potencjalnie: Niewłaściwe użytkowanie, w szczególności koszenie z pozostawieniem pokosu na powierzchni łąki, zarówno w całości, jak i rozrobionego.</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: Sukcesja w przypadku braku użytkowania, prowadząca do przekształcania się w nitrofilne ziołorośla, bądź zarastania drzewami.</p> <p>Potencjalnie zbyt intensywne lub zbyt niskie koszenie, mogące prowadzić do utraty związanej z łąkami różnorodności biologicznej.</p> <p>Potencjalnie zmiany stosunków wodnych, w tym w wyniku odtwarzania i konserwacji zarośniętych rowów.</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami lub niewłaściwymi sposobami ochrony w przypadku nie rozpoznania siedliska, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania muraw.</p>
7.	Siedlisko przyr. 6430 - Ziołorośla górskie i Ziołorośla nadrzeczne	<p>Potencjalnie: niszczenie przy pracach utrzymaniowych wód lub pracach „porządkujących” teren.</p> <p>Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania siedliska, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania ziołorośli.</p>
8.	Siedlisko przyr. 6510 –	Aktualnie i potencjalnie: Niewłaściwe użytkowanie, w szczególności

	Łąki świeże	koszenie z pozostawieniem pokosu na powierzchni łąki, zarówno w całości, jak i rozrobionego. Aktualnie i potencjalnie: Sukcesja w przypadku braku użytkowania, prowadząca do przekształcania się w nitrofilne ziołorośla, bądź zarastania drzewami. Potencjalnie zbyt intensywne lub zbyt niskie koszenie, mogące prowadzić do utraty związanej z łąkami różnorodności biologicznej. Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami lub niewłaściwymi sposobami ochrony w przypadku nieprawidłowego rozpoznania siedliska, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania lub nieprawidłową diagnozą typu łąk.
9.	Siedlisko przyr. 7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Potencjalnie: zmiany stosunków wodnych, w tym wahania warunków wodnych w przypadku zrębów i wzrostu upraw w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk. Potencjalnie: konserwowanie rowów odwadniających. Potencjalnie: inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej.
10.	Siedlisko przyr. 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Potencjalnie: zmiany stosunków wodnych, w tym wahania warunków wodnych w przypadku zrębów i wzrostu upraw w bezpośrednim sąsiedztwie. Potencjalnie: konserwowanie rowów odwadniających. Aktualnie: Inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej.
11.	Siedlisko przyr. 7210 - Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Aktualnie i potencjalnie: Zarastanie drzewami w przypadku zmiany stosunków wodnych. Potencjalnie inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej. Potencjalnie konserwowanie rowów odwadniających kompleksy torfowe.
12.	Siedlisko przyr. 7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Aktualnie i potencjalnie: Procesy sukcesji na mechowiskach dawniej użytkowanych, związane z zaprzestaniem koszenia i nakładające się na zakłócenia warunków wodnych, w tym: ekspansja trzciny, przekształcanie się w nitrofilne ziołorośla, zarastanie drzewami. Aktualnie i potencjalnie: Zakłócenie przesiąku wód podziemnych przez torfowisko wskutek funkcjonowania rowów odwadniających. Potencjalnie: inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej. Potencjalnie: przesuszenie, zakłócenie zasilania wodami podziemnymi. Może być wynikiem długookresowych i odległych oddziaływań na wody podziemne, w tym ograniczenia ich alimentacji, ich poborów, bądź zmian hydrologiczno-klimatycznych.
13.	Siedlisko przyr. 9110 - Kwaśne buczyny (<i>Luquilo-Fagenion</i>)	Aktualnie: Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie. Aktualnie: Utrzymujący się wpływ wprowadzonych w wyniku dawniejszej gospodarki leśnej gatunków obcych ekologicznie, w tym sosny w przypadku jej dominacji w drzewostanie.. Aktualnie: Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej. Aktualnie: Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego. Aktualnie: Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajkowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.
14.	Siedlisko przyr. 9130 -	Aktualnie: Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez

	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	<p>sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie.</p> <p>Aktualnie: Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej.</p> <p>Aktualnie: Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego.</p> <p>Aktualnie: Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajkowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.</p>
15.	Siedlisko przyr. 9160 - Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	<p>Aktualnie: Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie.</p> <p>Aktualnie: Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej.</p> <p>Aktualnie: Formy prowadzenia gospodarki leśnej skutkujące promowaniem buka, do jego dominacji kosztem grabu.</p> <p>Aktualnie: Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego.</p> <p>Aktualnie: Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajkowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.</p>
16.	Siedlisko przyr. 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	<p>Aktualnie: Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie.</p> <p>Aktualnie: Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej.</p> <p>Aktualnie: Formy prowadzenia gospodarki leśnej skutkujące promowaniem buka, do jego dominacji kosztem grabu.</p> <p>Aktualnie: Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego.</p> <p>Aktualnie: Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajkowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.</p>
17.	Siedlisko przyr. 9190 - Kwaśne dąbrowy (<i>Quercyon robori-petraeae</i>)	<p>Aktualnie: Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie.</p> <p>Aktualnie: Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej.</p> <p>Aktualnie: Podsadzenia bukiem, grabem i in. gatunkami, prowadzące do utraty specyfiki kwaśnych dąbrów i ich przekształcania w inne, pospolitsze siedliska przyrodnicze.</p> <p>Aktualnie: Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego.</p> <p>Aktualnie: Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajkowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.</p>
18.	Siedlisko przyr. 91D0 -	Potencjalnie zmiany stosunków wodnych, w tym wahania warunków

	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	wodnych w przypadku zrębów i wzrostu upraw w bezpośrednim sąsiedztwie. Potencjalnie konserwowanie rowów odwadniających. Aktualnie: Inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej.
19.	Siedlisko przyr. 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Aktualnie: Zaśmiecenie i lokalne niszczenie w wyniku rekreacji na brzegach jezior oraz w wyniku prac utrzymaniowych cieków i rowów. Potencjalnie: realizacja cięć zupełnych w ramach gospodarki leśnej. Potencjalnie zmiany stosunków wodnych, w tym w wyniku ew. odmulania cieków i rowów oraz ingerencji w sąsiadujące cieki, w tym prac utrzymaniowych.
20.	Siedlisko przyr. 91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	Aktualnie: Zanik pokrywy porostowej, najprawdopodobniej związany z depozycją azotu z powietrza oraz z procesami naturalnej ewolucji biocenotycznej ekosystemów leśnych. Aktualnie: Ryzyko niewłaściwej ochrony, wynikające z pełnej wiedzy o uwarunkowaniach rozwoju siedliska i przyczynach jego zaniku. Potencjalnie fizyczne zniszczenie istniejących dojrzałych płatów, przy niepewności co do możliwości ich odtworzenia się w kolejnym pokoleniu drzewostanu, w przypadku realizacji zrębów zupełnych.
21.	Sierpowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Potencjalnie: przesuszenie, zakłócenie zasilania torfowiska wodami podziemnymi. Może być wynikiem długookresowych i odległych oddziaływań na wody podziemne, w tym ograniczenia ich alimentacji, ich poborów, bądź zmian hydrologiczno-klimatycznych.
22.	Elizma wodna <i>Luronium natans</i>	Potencjalnie: zmiana trofii lub poziomu wody jez. Łowiska. Potencjalny wzrost presji rekreacyjnej na akwen.
23.	Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Potencjalnie: Zarośnięcie siedliska drzewami i krzewami. Potencjalnie: przesuszenie, zakłócenie zasilania torfowiska wodami podziemnymi. Może być wynikiem długookresowych i odległych oddziaływań na wody podziemne, w tym ograniczenia ich alimentacji, ich poborów, bądź zmian hydrologiczno-klimatycznych.
24.	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Aktualnie: ryzyko niepełnej ochrony, w związku z pozostawianiem poza granicami obszaru najważniejszej lokalnie kolonii lęgowej w Jaglicach. Potencjalnie remont zamku w Niemieńsku, zablokowanie wlotów nietoperzy, zmiany charakteru, w tym oświetlenia, otoczenia obiektu. Wobec terenów żerowiskowych nie stwierdzono zagrożeń.
25	Bóbr <i>Castor fiber</i>	Potencjalnie: wypadki komunikacyjne. Potencjalnie: nielegalne zabijanie bobrów.
26.	Wydra <i>Lutra lutra</i>	Aktualnie: Wypadki komunikacyjne. Potencjalnie: nielegalne zabijanie wydr, w szczególności przy stawach rybnych.
27.	Wilk <i>Canis lupus</i>	Aktualnie: Niepokój i penetracja ludzka w siedliskach rozrodu oraz w obszarach preferowanych do lokalizacji miejsc rozrodu. Aktualnie: Nielegalne zabijanie podczas polowań. Aktualnie: Wypadki komunikacyjne. Aktualnie: rozbudowa sieci ulepszonych dróg leśnych powodująca wzrost ryzyka wypadków komunikacyjnych na tych drogach oraz potencjalne ryzyko ich wykorzystywania przez osoby nieuprawnione, prowadzące do wzmożonej penetracji lasu. Aktualnie: wzmożona penetracja lasu w okresach grzybobrań.

		Potencjalnie: powstanie barier ekologicznych pogarszających możliwość migracji i łączność z populacjami sąsiednimi, w szczególności w wyniku wzrostu ruchu na drogach krajowych nr 10 i 22 lub w wyniku inwestycji drogowych i kolejowych.
28.	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Potencjalnie: zanik zbiorników wodnych stanowiących siedliska gatunku, bądź w wyniku odwadniania terenu przez człowieka, bądź w wyniku spadku poziomu wód gruntowych, niezależnie od jego przyczyn. Potencjalnie: zmiany form pokrycia terenu w odległości do 1000 m od miejsc rozrodu gatunku, skutkujące ograniczeniem możliwości migracji lokalnych
29.	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Potencjalnie: zanik zbiorników wodnych stanowiących siedliska gatunku, bądź w wyniku odwadniania terenu przez człowieka, bądź w wyniku spadku poziomu wód gruntowych, niezależnie od jego przyczyn. Potencjalnie: zmiany form pokrycia terenu w odległości do 1000 m od miejsc rozrodu gatunku, skutkujące ograniczeniem możliwości migracji lokalnych
30.	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Aktualnie: czynniki przypadkowe w związku z niską liczebnością populacji. Aktualnie: Zarastanie potencjalnych miejsc lęgowych.
31.	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Aktualnie: brak pełnej ciągłości ekologicznej cieków w obszarze. Potencjalnie: prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, przekształcanie koryt rzecznych, usuwanie namulisk w ciekach, zanieczyszczenie wód. Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieków dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku.
32.	Łosoś atlantycki <i>Salmo salar</i>	Aktualnie: brak ciągłości ekologicznej Drawy, w szczególności bariera elektrowni Kamienna. Potencjalnie: prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, przekształcanie koryt rzecznych, usuwanie namulisk w ciekach, zanieczyszczenie wód. Potencjalnie kłusownictwo.
33.	Głowacz białopletywy <i>Cottus gobio</i>	Potencjalnie: prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, ingerencja w naturalne dno cieków i zróżnicowanie morfologiczne ich koryt, zanieczyszczenie wód. Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieków dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku..
34.	Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	Potencjalnie: prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, usuwanie namulisk w ciekach, zanieczyszczenie wód, zanik populacji małży w wyniku ewentualnego zanieczyszczenia wód. Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieków dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Potencjalnie nielegalne wykorzystywanie jako żywca przy polowach wędkarskich.
35.	Koza <i>Cobitis taenia</i>	Potencjalnie: prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, usuwanie namulisk w ciekach, zanieczyszczenie wód. Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieków dla

		gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Potencjalnie nielegalne wykorzystywanie jako żywca przy połowach wędkarskich. Potencjalnie wprowadzanie do jezior ryb grzebiących w dnie i roślinożernych.
36.	Poczwarówka zwężona - <i>Vertigo angustior</i>	Potencjalnie zarośnięcie siedlisk lub zmiany ich stosunków wodnych. Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami lub brakiem właściwej ochrony, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku.
37.	Poczwarówka jajowata - <i>Vertigo moulinsiana</i>	Potencjalnie zarośnięcie siedlisk lub zmiany ich stosunków wodnych. Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami lub brakiem właściwej ochrony, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku.
38.	Skójka gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	Potencjalnie: prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach. Potencjalnie: Zanieczyszczenia wody, w szczególności azotanami. Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieku dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku.
39.	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieku dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku.
40.	Zalotka większa <i>Leucorhinia pectoralis</i>	Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia akwenu dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku.
41.	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Aktualnie: ryzyko niewłaściwej ochrony w związku z brakiem wiedzy - nieznane przyczyny silnego spadku liczebności w obszarze. Potencjalnie: Niewłaściwe użytkowanie łąk. Zarastanie i zanik porzuconych łąk w wyniku sukcesji naturalnej.
42.	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku, w tym ryzyko wycięcia drzew zasiedlonych. Aktualnie: Deficyt potencjalnych drzew do zasiedlenia.
43.	Kozioróg dębosz – <i>Cerambyx cerdo</i>	Aktualnie i potencjalnie: Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku, w tym ryzyko wycięcia drzew zasiedlonych. Aktualnie: Deficyt potencjalnych drzew do zasiedlenia.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	Siedlisko przyr. 3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla jezior stanowiących jednolite części wód w sensie przepisów Prawa Wodnego do 22.12.2015 r. Osiągnięcie analogicznych parametrów fizykochemicznych wód dla jezior mniejszych. Utrzymanie występowania, zasięgu poziomego i głębokościowego oraz zróżnicowania gatunkowego roślinności ramienicowej. Zachowanie jezior ramieniowych w Drawieńskim Parku Narodowym wolnych od presji antropogenicznych, jako ekosystemów referencyjnych. Ograniczenie presji zanęt wędkarskich. Zachowanie w stanie naturalnym lub unaturalnienie stref brzegowych jezior, poza ew. punktowymi dościami do lustra wody od miejscowości i od istniejących obiektów rekreacyjnych.
2.	Siedlisko przyr. 3150 – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion, Potamion</i>	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego w sensie przepisów Prawa Wodnego do 22.12.2015 r. lub w terminie określonym derogacjami w planie gospodarowania wodami dorzecza Odry 2009-2015. Osiągnięcie analogicznych parametrów fizykochemicznych wód dla jezior mniejszych, chyba że nie jest to możliwe z przyczyn naturalnej charakterystyki akwenu. Zachowanie jezior eutroficznych w Drawieńskim Parku Narodowym wolnych od presji rekreacji, z wyjątkiem ograniczonego udostępnienia do wędkowania fragmentów linii brzegowej jez. Ostrowiec i Sitno oraz udostępnienia do rekreacji przywodnej jednego punktu nad jez. Ostrowiec od strony miejscowości Glusko. Zachowanie w stanie naturalnym lub unaturalnienie stref brzegowych jezior, poza ew. punktowymi dościami do lustra wody od miejscowości i od istniejących obiektów rekreacyjnych. Ograniczenie presji zanęt wędkarskich. Utrzymanie kompleksu starorzeczy w dolinie Drawy i Mierzęckiej Strugi i rozpoznanie możliwości poprawy ich stanu.
3.	Siedlisko przyr. 3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Zachowanie w stanie naturalnym, bez presji antropogenicznej, jezior dystroficznych i ich strefy brzegowej, w tym wykluczenie gospodarki rybackiej i wędkowania w jeziorach dystroficznych. Zachowanie różnorodności biologicznej związanej z siedliskiem, w szczególności elizmy wodnej i populacji unikatowych gatunków krasnorostów.
4.	Siedlisko przyr. 3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego w sensie przepisów Prawa Wodnego do 22.12.2015 r. Uzyskanie lub utrzymanie deklarowanego obecnie, bardzo dobrego stanu elementu hydromorfologicznego cieków. Zachowanie rzek w stanie naturalnym, z naturalną dynamiką koryta, rumoszu drzewnego i kształtującej się w korycie roślinności.

5.	Siedlisko przyr. 6120 - Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Utrzymanie nie pomniejszonego arealu i różnorodności florystycznej płatów muraw. Utrzymanie występowania w krajobrazie mikrostanowisk muraw napiaskowych, wskazywanych przez występowanie goździka piaskowego, strzępicy sinej, traganka piaskowego, rozchodników, na podcięciach erozyjnych na brzegach cieków oraz na skarpach przydrożnych.
6.	6410 – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	Utrzymanie nie pomniejszonego arealu i różnorodności florystycznej płatów muraw, w tym w szczególności utrzymanie występowania i właściwego stanu ochrony: storczyków z rodzaju <i>Dactylorhiza sp.</i> , czarcikęsa łąkowego <i>Succisa pratensis</i> , nasięźrzału pospolitego <i>Ophioglossum vulgatum</i> , olszewnika kminolistnego <i>Selinum carvifolium</i> .
7.	Siedlisko przyr. 6430 - Ziolorośla górskie i ziolorośla nadrzeczne	Zachowanie naturalnych możliwości rozwoju siedliska w strefie brzegowej rzek.
8.	Siedlisko przyr. 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	Utrzymanie arealu łąk i związanej z nimi różnorodności florystycznej i faunistycznej.
9.	Siedlisko przyr. 7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Utrzymanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie presji antropogenicznej na torfowiska, w tym zapewnienie braku oddziaływania na torfowiska gospodarki leśnej prowadzonej w sąsiedztwie. Wylimitowanie z Puszczy Drawskiej tawuły kutnerowatej, jako neofita zagrażającego torfowiskom.
10.	Siedlisko przyr. 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Utrzymanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie presji antropogenicznej na torfowiska, w tym zapewnienie braku oddziaływania na torfowiska gospodarki leśnej prowadzonej w sąsiedztwie. Wylimitowanie z Puszczy Drawskiej tawuły kutnerowatej, jako neofita zagrażającego torfowiskom.
11.	Siedlisko przyr. 7210 - Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Utrzymanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie presji antropogenicznej na torfowiska. Wylimitowanie z Puszczy Drawskiej tawuły kutnerowatej, jako neofita zagrażającego torfowiskom.
12.	Siedlisko przyr. 7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Przywrócenie właściwego stanu ochrony płatów siedliska w obszarze, w tym przywrócenie optymalnych dla siedliska warunków wodnych oraz reżimu użytkowania. Utrzymanie naturalnych warunków wodnych, w tym zasilania wodami podziemnymi.
13.	Siedlisko przyr. 9110 - Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie. Zachowanie w parku narodowym co najmniej 550 ha siedliska chronionego biernie i kształtowanego przez naturalne procesy przyrodnicze. Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze. Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu

		<p>długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w „ostojach ksyllobiontów”.</p> <p>Zapewnienie, w lasach użytkowanych gospodarczo, udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów.</p> <p>Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym, utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i nie powodująca wprowadzania gatunków ekologicznie obcych, w tym dominacji sosny, a także zachowująca związaną z siedliskiem różnorodność biologiczną, w tym udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.</p>
14.	Siedlisko przyr. 9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	<p>Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie.</p> <p>Zachowanie w parku narodowym co najmniej 689 ha siedliska chronionego biernie i kształtowanego przez naturalne procesy przyrodnicze.</p> <p>Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze.</p> <p>Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w „ostojach ksyllobiontów”.</p> <p>Zapewnienie udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów.</p> <p>Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym brak gwarantująca przejawów apofityzacji w dojrzałych drzewostanach, utrzymany udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.</p>
15.	Siedlisko przyr. 9160 - Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	<p>Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie.</p> <p>Zachowanie w parku narodowym co najmniej 327 ha siedliska chronionego biernie i kształtowanego przez naturalne procesy przyrodnicze.</p> <p>Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i</p>

		<p>pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze, obejmujących w szczególności wszystkie grądy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków..</p> <p>Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w „ostojach ksylobiontów”.</p> <p>Zapewnienie, w lasach użytkowanych gospodarczo, udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów.</p> <p>Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.</p>
16.	Siedlisko przyr. 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	<p>Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie.</p> <p>Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze, w tym co najmniej jednego bloku takich powierzchni większego niż 20 ha.</p> <p>Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w „ostojach ksylobiontów”.</p> <p>Zapewnienie, w lasach użytkowanych gospodarczo, udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów.</p> <p>Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym brak gwarantująca przejawów apofityzacji w dojrzałych drzewostanach, utrzymany udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.</p>
17.	Siedlisko przyr. 9190 - Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	<p>Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie.</p> <p>Zachowanie w parku narodowym co najmniej 82,5 ha siedliska chronionego biernie i kształtowanego przez naturalne procesy przyrodnicze.</p>

		<p>Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze, w tym co najmniej dwóch bloków takich powierzchni większych niż 20 ha.</p> <p>Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w „ostojach ksylobiontów”.</p> <p>Zapewnienie, w lasach użytkowanych gospodarczo, udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów.</p> <p>Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego, jego specyfikę i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym brak gwarantująca przejawów apofityzacji w dojrzałych drzewostanach, brak sztucznie wymuszonego przekształcania się drzewostanów w grądy lub buczyny, utrzymany udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.</p>
18.	Siedlisko przyr. 91D0 - Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensobnii-Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	<p>Umożliwienie naturalnych procesów rozwojowych, w tym wykluczenie użytkowania.</p> <p>Utrzymanie wyłączenia siedliska z pozyskania drewna.</p> <p>Utrzymanie naturalnych warunków wodnych i bagiennego charakteru siedliska.</p>
19.	Siedlisko przyr. 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	<p>Umożliwienie naturalnych procesów rozwojowych, w tym wykluczenie użytkowania.</p> <p>Utrzymanie naturalnych warunków wodnych, z akceptowaniem ich lokalnego modyfikowania przez bobry, nawet gdyby prowadziło to do lokalnego wytapiania siedliska.</p> <p>Zachowanie ciągłości pasm łęgów nadjeziornych i skuteczne ochronienie ich przed wydeptywaniem i synantropizacją.</p>
20.	Siedlisko przyr. 91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	<p>Utrzymanie występowania i arealu siedliska w obszarze.</p> <p>Zapewnienie istnienia powierzchni referencyjnych, umożliwiających rozpoznanie tendencji dynamicznych siedliska.</p> <p>Wypracowanie skutecznych metod ochrony siedliska.</p>
21.	Sierpowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Zachowanie wszystkich stanowisk gatunku.
22.	Elizma wodna <i>Luronium natans</i>	Zachowanie, jedynej w obszarze, populacji gatunku w jez. Łowiska w obecnym, właściwym stanie ochrony.
23.	Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Zachowanie wszystkich stanowisk gatunku.
24..	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Zachowanie funkcjonowania kolonii lęgowych gatunku w Niemieńsku i Jaglicach, na nie zmniejszonym znacząco, choć mogącym wykazywać fluktuacje, poziomie liczebności.
25	Bóbr <i>Castor fiber</i>	Zachowanie występowania gatunku w obszarze i co najmniej stabilnego trendu jego liczebności. Umożliwienie nie zakłóconej aktywności gatunku, z wyjątkiem sytuacji

		tworzących konflikt z potrzebami ochrony ryb lub z ochroną budynków albo infrastruktury publicznej.
26.	Wydra <i>Lutra lutra</i>	Zachowanie występowania gatunku w obszarze i co najmniej stabilnego trendu jego liczebności. Umożliwienie nie zakłóconej aktywności gatunku.
27.	Wilk <i>Canis lupus</i>	Utrzymanie stałego występowania co najmniej jednej watahy i jej rozrodu. Umożliwienie zasiedlenia nie zasiedlonej dotąd części obszaru oraz możliwości migracji i łączności z populacjami sąsiednimi. Zapewnienie bezpieczeństwa osobnikom w obszarze. Zapewnienie spokoju, zwłaszcza w okresie rozrodu i wychowu młodych. Pogłębienie wiedzy o wykorzystaniu przestrzeni przez wilki i zapewnienie stale aktualnego rozpoznania w tym zakresie.
28.	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Utrzymanie systemu oczek wodnych i terenów naturalnych oraz półnaturalnych wokół nich. Uzupelnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
29.	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Utrzymanie systemu oczek wodnych i terenów naturalnych oraz półnaturalnych wokół nich. Uzupelnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
30.	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze i potencjalnych możliwości rozrodu.
31.	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto. Przywrócenie i utrzymanie ciągłości ekologicznej wszystkich cieków w obszarze, z uwzględnieniem wymagań gatunku. Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
32.	Łosoś atlantycki <i>Salmo salar</i>	Odtworzenie możliwości migracji tarlowych do Drawy i Korytnicy. Utrzymanie naturalnego charakteru koryt rzek i dogodnych siedlisk tarliskowych. Wykluczenie kłusownictwa na lososie.
33.	Głowacz białopletwy <i>Cottus gobio</i>	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto. Przywrócenie i utrzymanie ciągłości ekologicznej wszystkich cieków w obszarze, z uwzględnieniem wymagań gatunku.. Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
34.	Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków i jezior, czystości ich wody oraz zbiorowisk bentosowych, w szczególności dużych małży. Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
35.	Koza <i>Cobitis taenia</i>	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków i jezior, czystości ich wody. Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
36.	Poczwarówka zwężona - <i>Vertigo angustior</i>	Utrzymanie udziału podmokłych turzycowisk w krajobrazie obszaru. Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
37.	Poczwarówka jajowata - <i>Vertigo moulinsiana</i>	Utrzymanie udziału podmokłych turzycowisk w krajobrazie obszaru. Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
38.	Skójka gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	Utrzymanie powszechnego występowania gatunku w rzekach obszaru. Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto. Wykluczenie zanieczyszczeń wody, w szczególności azotanami; utrzymanie w wodach cieków obszaru poziomu N azotanowego <2,2 mg/ l (równoważnik 10 mg NO ₃ /l)
39.	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Utrzymanie powszechnego występowania gatunku w

		rzekach obszaru. Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto.
40.	Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Utrzymanie zbiorników wodnych, w tym oczek wodnych, z naturalnie rozwijającą się roślinnością ich stref brzegowych. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
41.	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Wyjaśnienie przyczyn dynamiki liczebności obszarze, w tym zaskakującego spadku liczebności w obszarze. Zachowanie udziału łąk wilgotnych, koszonych zgodnie z minimalnymi normami, w krajobrazie obszaru.
42.	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Zachowanie wszystkich istniejących obecnie starych drzew z dziuplami i próchnowiskami, w tym zagwarantowanie że nie będą, nawet nieumyślnie, usuwane w ramach gospodarki leśnej. Zainicjowanie działań na rzecz osiągnięcia celu długoterminowego - odtworzenia w obszarze licznego występowania starych dębów z próchnowiskami. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
43..	Kozioróg dębosz – <i>Cerambyx cerdo</i>	Zachowanie wszystkich istniejących obecnie drzew zasiedlonych, w tym zagwarantowanie że nie będą, nawet nieumyślnie, usuwane w ramach gospodarki leśnej. Zainicjowanie działań na rzecz osiągnięcia celu długoterminowego - odtworzenia w obszarze licznego występowania starych dębów z próchnowiskami. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.

Załącznik nr 5

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Lp.	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk			
1a.	Budowa przegród na rowach stabilizujących uwilgotnienie torfowisk alkalicznych (Działanie dla ochrony siedliska 7230).	Obiekty: Zgniła Struga (5 przegród), Nowa Studnica (10 przegród), Mielecin-Bukowo (6 przegród).	Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE+ AlkFens (18 przegród). RDOŚ w Szczecinie (3 przegrody)..
1b.	Usunięcie drzew zarastających torfowisko alkaliczne. (Działanie dla ochrony siedliska 7230).	Obiekt Mielecin-Bukowo.	Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE+ AlkFens
1c.	Koszenie torfowisk alkalicznych, w sposób optymalny dla ochrony siedliska i gwarantujący nieuszkodzenie powierzchni torfowiska. (Działanie dla ochrony siedliska 7230).	Obiekt: Nowa Korytnica	Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE+ AlkFens Nadleśnictwo Głusko.
2.	Budowa sprawnej przepławki przy elektrowni Kamienna, umożliwiającej migrację także ryb słabo pływających: minogów, głowacza białopłetwego (Działanie dla ochrony lososia, minogów, głowacza białopłetwego, kozy i różanki)	Elektrownia Wodna Kamienna	Właściciel elektrowni Elektrownie Wodne Sp. z o.o. (w przypadku nałożenia obowiązku), Drawieński Park Narodowy (w przypadku nie nałożenia obowiązku na właściciela), organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego (w zakresie oceny i ew. zmiany pozwolenia wodnoprawnego).
3.	Odtworzenie ciągłości ekologicznej cieków w obszarze, przez likwidację zbędnych jazów lub budowę na piętrzeniach służących uzasadnionemu korzystaniu z wód przepławek, umożliwiających migrację także ryb słabo pływających: minogów, głowacza białopłetwego (Działanie dla ochrony minogów, głowacza białopłetwego, kozy i różanki)	Rzeki: Korytnica, Cieszynka, Mierzęcka Struga – na całej długości w granicach obszaru.	Korzystający z wód (w przypadku nałożenia obowiązku), zarządzający wodami, (w przypadku nie nałożenia obowiązku na właściciela), organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego (w zakresie oceny i ew. zmiany pozwolenia wodnoprawnego).
4.	Zwalczanie tawuły kunterowatej przez wyszukiwanie stanowisk i wyrwanie, powtarzane 2x rocznie przez con. 4-5 lat, następnie kontrole terenu. (Działanie dla ochrony siedlisk przyr. 9110, 7140, 91D0).	Istniejące i nowo pojawiające się stanowiska tawuły. Wg stanu z 2013 r. w nadleśnictwach: Bierzwnik, Głusko, Smolarz, Krzyż, Człopa.	Nadleśniczowie (wykonanie) RDLP (Ujęcie zadania w POP w planie urządzenia lasu), Drawieński Park Narodowy (w przypadku pojawu na terenie Parku).
5.	Oznakowanie dróg znakami ostrzegawczymi o przecięciu	DK22 i drogi Człopa-Tuczno na odcinkach	GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich we współpracy

	korytarza ekologicznego i wysokim prawdopodobieństwie wypadków ze zwierzętami. Edukacyjne oznakowywanie miejsc wypadków. (Działanie dla ochrony wilka, wydry)	leśnych oraz w pobliżu wód	z RDOS, Drawieński Park Narodowy.
6.	Powtarzalne działania edukacyjne, adresowane do różnych grup społecznych, przeciwdziałające negatywnemu odbiorowi społecznemu wilka, wydry, bobra. (Działanie dla ochrony wilka, wydry, bobra)	Cały obszar i sąsiednie miejscowości.	RDOS, Drawieński Park Narodowy.
Dotyczące utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania			
7.	Zapewnienie ochrony rezerwatowej lub analogicznego reżimu ochrony obiektom o szczególnych walorach przyrodniczych, kwalifikujących je na potencjalne rezerваты. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3150, 3160, 3260, 7110, 7140, 7230, lipiennika Loesela, sierpowca błyszczącego)	Jeziro Czarne, Storzyczkowe Mechowisko, Korytnica Rzeka, Torfowisko Linkowo, Torfowisko Przesieki, Zielony Bór Jeziro Ostrowica	RDOS w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu. Klub Przyrodników (dot. dokumentacji Torf. Linkowo i jez. Ostrowica).
8.	Zapewnienie ochrony w formie użytków ekologicznych lub analogicznego reżimu ochrony, obiektom kluczowym dla lokalnych zasobów siedlisk torfowiskowych lub siedlisk małych zbiorników wodnych i związanych z nimi gatunków. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3150, 3160, 7110, 7140, 91D0, 91E0, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej, zalotki większej).	Użytki proponowane wg waloryzacji przyrodniczych gmin i programów ochrony przyrody nadleśnictw:.	Rady Gmin, zarządzający terenem
9.	Utrzymanie biernej ochrony płatów siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91D0, 91E0 w Drawieńskim Parku Narodowym, z wyjątkiem płatów buczyn, grądów lub dąbrów bardzo zniekształconych zakwalifikowanych do przebudowy (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3150, 3160, 7110, 7140, 91D0, 91E0).	Drawieński Park Narodowy	Drawieński Park Narodowy
10.	Utrzymanie i uzupełnienie, a także ujęcie w sporządzanych planach urządzenia lasu nadleśnictw, sieci powierzchni leśnych trwale wyłączonych z użytkowania i zabiegów gospodarczych i hodowlanych (ostoje różnorodności biologicznej w RDLP Szczecinek, powierzchnie referencyjne w RDLP Szczecin, wydzielania bez wskazówek w RDLP Piła). W tym włączenie do	Docelowa sieć powierzchni w obszarze zamieszczona pod tabelą jako wykaz i mapa.	Nadleśnictwa Bierzwnik, Człopa, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Strzelce, Tuczo. RDLP w Pile, Szczecinie i Szczecinku.

	<p>tej sieci siedlisk bagiennych (Bb, BMb, LMb, Ol, drzewostanów otulinowych dla rzek, jezior i torfowisk oraz odpowiedniej reprezentacji leśnych siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91D0, 91E0 oraz dla sąsiadujących siedlisk: 3140, 3150, 3160, 3260, 7140).</p>		
11.	<p>Zasady gospodarowania w pozostałych, nie wyłączonych z zabiegów, leśnych siedliskach przyrodniczych, obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w użytkowaniu rębnym pozostawianie, podczas cięć, nie mniej niż 5% powierzchni, zawierającej nie mniej niż 5% miąższości drzewostanu, nie objętej cięciami – pozostającej jako biogrupa na następne pokolenie drzewostanu, i do naturalnej śmierci i rozkładu drzew (gdy obecna praktyka lub plan urzędzenia lasu przewiduje wskaźnik wyższy – zachowanie wskaźnik wyższego); - konsekwentne pozostawianie drzew biocenotycznych w sensie Instrukcji Ochrony Lasu (2011); - przyjęcie typów drzewostanów odpowiadających naturalnym składom siedlisk przyrodniczych, w szczególności nie wprowadzanie So do siedlisk 9110, 9130, 9160, 9190, nie wprowadzanie Bk do siedlisk przyr. 9190 i 9160, nie wprowadzanie podsadzeń Bk, Gb, Lp ani innych do 9190, ale akceptacja dla naturalnego pojawu i rozwoju wszystkich rodzimych gat. drzew we wszystkich siedliskach przyrodniczych, nawet gdyby były niezgodne z teoretycznym składem właściwym dla danego siedliska; - konsekwentne pozostawianie drzew martwych i zamierających, wykrotów i złomów, z wyjątkiem możliwym w sytuacji zagrożenia stanu lasu rozwojem owadów lub grzybów, jeżeli wskaźnik NPC jest w klasie III lub wyższej a z wiedzy naukowej wynikam, że usuwanie drzew zasiedlonych zmniejszy ryzyko 	<p>Płaty siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0 w Lasach Państwowych, nie objęte działaniem 9.</p>	<p>Nadleśnictwa Bierzwnik, Człopa, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Strzelce, Tuczno. RDLP w Pile, Szczecinie i Szczecinku.</p>

	rozpadu drzewostanu Ujęcie powyższych zasad w planie urzędzenia lasu. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0).		
12.	Unaturalniająca przebudowa sztucznych drzewostanów sosnowych na siedliskach lasowych i lasu mieszanego, z zastosowaniem, jako docelowych, typów drzewostanów właściwych dla odpowiednich siedlisk przyrodniczych. Ujęcie takiego założenia w planach urzędzenia lasu (Działanie dla ochrony, przez odtworzenie w długookresowej perspektywie naturalnego arealu i ciągłości przestrzennej, siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190).	Siedliska LMśw, Lśw, LMw, Lw – wydzielienia sąsiadujące z płatami siedlisk przyrodniczych na tym samym typie siedliskowym lasu, w szczególności oddzielające (fragmentujące) płaty tego samego siedliska przyrodniczego.	Nadleśnictwa Bierzwnik, Człopa, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Strzelce, Tuczo. RDLP w Pile, Szczecinie i Szczecinku.
13.	Pozostawianie, w cięciach rębnych, nie użytkowanego rębnie i nie niszczonego podczas prac pasa 20-60 m szer., stosownie do warunków terenowych (w szczególności dot. skarp) od wód, źródeł, torfowisk i in. siedlisk hydrogeniczných, nie użytkowanego rębnie. Ujęcie tej zasady w planach urzędzenia lasu. (Działanie dla ochrony siedlisk przyr. 3140, 3150, 3160, 3260, 7110, 7140, 7210, 7230, 91D0, 91E0).	Cały obszar	Nadleśnictwa Bierzwnik, Człopa, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Strzelce, Tuczo. RDLP w Pile, Szczecinie i Szczecinku.
14.	Obligatoryjne: Użytkowanie kośne lub pastwiskowe łąk i pastwisk świeżych i wilgotnych, zgodne z wymogami minimalnych norm. Koszenie łąk w Drawieńskim Parku Narodowym ściśle zgodnie z potrzebami ekologicznymi konkretnego płatu siedliska. Fakultatywne: Użytkowanie jednokośne z opóźnieniem pokosu na termin po 15 lipca. (Działanie dla ochrony siedlisk przyr. 6410, 6510, 7230).	Wszystkie użytki zielone w obszarze	Posiadacze gruntów.
15.	Wylączenie z wydzierżawiania do rybactwa i z wykorzystywania do rybactwa nieprzepływowych jeziorok dystroficznych (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3160, 7140, a także traszki grzebieniastej, zalotki większej)	Cały obszar	Nadleśniczowie i inni właściciele gruntów pod wodami.
16.	Gospodarka rybicka w jeziorach	Jeziora: Rokiet, Piaski,	Użytkownicy rybaccy, RZGW

	<p>mezotroficznych, uwzględniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustalenie maksymalnej liczby osób, które w ciągu 1 dnia mogą uprawiać amatorski połów ryb w obwodzie rybackim z uwzględnieniem, że zagęszczenie wędkujących z brzegu nie powinno przekraczać 5 osób/km linii brzegowej; - nie zarybianie gatunkami obcego pochodzenia geograficznego, w tym karpem, - zarybianie rodzimymi gatunkami drapieżnymi i ich ochronę przed nadmierną presją wędkarską, - możliwość stosowania zanęty ograniczona do 0,5 kg zanęty suchej, lub 1 kg zanęty mokrej (przygotowanej we własnym zakresie) dziennie na wędkarza. <p>Powyższe zasady należy ująć w nowo sporządzanych operatach rybackich i wprowadzić od chwili obowiązywania tych nowych operatów. (Działanie dla ochrony siedliska przyrodniczego 3140).</p>	<p>Ostrowiec, Radęcino, Szerokie, Śródkowe, Szczuczarz, Załom, Białe, Perkoz, Łubowo, Raczyk, Bukowo.</p>	<p>w Poznaniu.</p>
17.	<p>Gospodarka rybacka w jeziorach eutroficznych, :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustalenie maksymalnej liczby osób, które w ciągu 1 dnia mogą uprawiać amatorski połów ryb w obwodzie rybackim z uwzględnieniem, że zagęszczenie wędkujących z brzegu nie powinno przekraczać 7 osób/km linii brzegowej; - nie zarybianie gatunkami obcego pochodzenia geograficznego, w tym karpem, - zarybianie rodzimymi gatunkami drapieżnymi i ich ochronę przed nadmierną presją wędkarską, - możliwość stosowania zanęty ograniczona do 0,5 kg zanęty suchej, lub 1 kg zanęty mokrej (przygotowanej we własnym zakresie) dziennie na wędkarza. <p>Powyższe zasady należy ująć w nowo sporządzanych operatach rybackich i wprowadzić od chwili obowiązywania tych nowych operatów. (Działanie dla ochrony siedliska przyrodniczego 3150)</p>	<p>Pozostałe jeziora w obszarze</p>	<p>RZGW w Poznaniu, ANR, Nadleśnictwo Drawsko</p>
18.	<p>Ograniczenie lokalizacji w lasach sezonowych miejsc biwakowania, obozowisk i miejsc rekreacji nad jeziorami, tak by przy ich ew.</p>	<p>Wszystkie jeziora w obszarze, otoczone gruntami Lasów Państwowych</p>	<p>Nadleśniczowie.</p>

	udostępnianiu zapewnić, że ich zagęszczenie nie będzie większe niż jedno takie miejsce na każde pełne 3 km linii brzegowej jeziora, oraz że co najmniej 50% długości linii brzegowej każdego jeziora zostanie pozostawione w jednym ciągłym odcinku bez zorganizowanych punktów udostępnienia, przy czym do w/w wskaźników wlicza się także miejsca zorganizowane przez inne podmioty na swoich gruntach. (Działanie dla ochrony siedliska przyrodniczego 3140, 3150, kozy, różanki, zalotki większej).		
19.	Nieudostępnianie dróg leśnych do publicznego ruchu kołowego, z wyjątkiem dróg stanowiących konieczny dojazd do miejscowości. (Działanie dla ochrony wilka)	Cały obszar	Nadleśniczowie
20.	Nieorganizowanie polowań zbiorowych w rejonie wykorzystywanym przez watahę wilków, określanym wg aktualnych wyników monitoringu wilka. (Działanie dla ochrony wilka).	Cały obszar	Nadleśniczowie w OHZ, dzierżawcy obwodów łowieckich
21.	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków i procesów kształtujących ich koryta i brzegi, w tym erozji brzegowej, osadz. namulów, rumoszu drzewnego, rozwoju roślinności wodnej. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3260, 6120, 6430 i 91E0 oraz głowacza białopłetwego, minoga strumieniowego, różanki, kozy, skójki gruboskorupowej i trzepli zielonej).	Wszystkie cieki w obszarze z wyjątkiem okresowego wykaszania roślinności z odcinków bezpośrednio przylegających do miejscowości i obiektów infrastruktury, które mogłyby być zagrożone podtopieniem w przypadku nadmiernego rozwoju roślinności wodnej.	Zarządzający wodami: RZGW w Poznaniu i ZZMiUW w Szczecinie.
22.	Kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych na ścieki. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3140, 3150, 3260)	Miejscowości w obszarze i w zlewni bezpośredniej jezior obszaru	Gminy
23.	Program działań ograniczających eutrofizację pochodzącą ze źródeł rolniczych – obejmujący, jako działania obligatoryjne: Coroczne sporządzanie bilansu azotu, planu nawożenia oraz rejestru nawożenia. W przypadku produkcji nawozów naturalnych lub kiszzonek, gromadzenie z wykorzystaniem bezpiecznych dla środowiska urządzeń gromadzenia o pojemności > 6 miesięcznej produkcji. Nie nawożenie w grudniu, styczniu i	Wszystkie grunty rolne w obszarze oraz zlewnia Słopiczy, Korytnicy, Cieszynki i Płocicznej także poza granicami obszaru.	Posiadacze gruntów

	lutym, a nawozami mineralnymi także w październiku, listopadzie i marcu. Pozostawienie stref nieużytkowanych rolniczo na co najmniej 5 m od wszystkich oczek wodnych, cieków i rowów, nie stosowanie nawozów naturalnych ani mineralnych na odległość co najmniej 20 m od oczek wodnych, cieków i rowów. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3140, 3150, 3260, skójki gruboskorupowej, głowacza białopletwego, kozy, różanki, minoga strumieniowego, trzepli zielonej)		
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych			
24.	Odczytywanie, nie rzadziej niż raz na 2 lata, roku, diverów mierzących codziennie poziom wody w torfowisku. (Działanie dla ochrony siedliska 7210, lipiennika Loesela, sierpowca błyszczącego)	Torfowiska	Klub Przyrodników (właściciel diverów)
25.	Monitoring stanowisk pod kątem zarastania drzewami i ew. potrzeby wykonania działań ochronnych, nie rzadziej niż raz na trzy lata. (Działanie dla ochrony siedliska 7210, lipiennika Loesela, sierpowca błyszczącego)	Stanowiska gatunków	RDOŚ, Drawieński Park Narodowy,
26.	Monitoring wszystkich elementów jakości stanu ekologicznego wód, w rozumieniu ustawy Prawo Wodne z dn. 18 lipca 2001 r. i przepisów wykonawczych do tej ustawy. (Działanie dla ochrony siedlisk 3140, 3150, 3160, 3260)	Jeziora i rzeki w obszarze.	WIOŚ w zakresie monitoringu jednolitych części wód. Właściwy miejscowo RDOS w zakresie dotyczącym wód nie stanowiących jednolitych części wód.
27.	Monitoring wilka, w tym coroczne tropienia oraz tropienia jednoczesne. Na podstawie wyników monitoringu należy określać i aktualizować aktualny obszar preferowany przez wilki, o powierzchni nie mniejszej niż 10000 ha. (Działanie dla ochrony wilka)	Cały obszar	RDOŚ, Nadleśnictwa, Drawieński Park Narodowy, Stowarzyszenie dla Natury Wilk.
28.	Zintegrowany monitoring populacji zwierzyny, jako potencjalnej bazy pokarmowej wilka.	Teren nadleśnictw i obwodów łowieckich całkowicie lub częściowo pokrywających się z granicami obszaru.	Nadleśnictwa, Drawieński Park Narodowy.
29.	Monitoring diagnostyczny siedlisk przyrodniczych i gatunków	Losowa próba stanowisk	RDOŚ
Dotyczące uzupełnienia rozpoznania przedmiotów ochrony			
30.	Badanie ichtiofauny cieków obszaru oraz populacji skójki	Con. 20 jezior oraz con. 1 stanowisko na 6 km cieku.	RDOŚ lub Katedra Zoologii Ogólnej US w ramach

	gruboskorupowej (Działanie dla ochrony minoga strumieniowego, głowacza białopłetwego, kozy, różanki, skójki gruboskorupowej)		realizowanego projektu 'Restauracja rybacka zlewni Drawy...'
31.	Inwentaryzacja uzupełniająca występowania owadów z załącznika II dyrektywy siedliskowej (Działanie dla ochrony czerwończyka nieparka, trzepli zielonej, zalotki większej, pachnicy dębowej, kozioroga dębosza)	Cały obszar	RDOŚ
32.	Inwentaryzacja uzupełniająca płazów i gadów z zał. II dyrektywy siedliskowej w obszarze. (Działanie dla ochrony kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej, zółwia błotnego).	Cały obszar	RDOŚ
33.	Szczegółowa analiza uwarunkowań ochrony:	<ul style="list-style-type: none"> - dolina rzeki Korytnica na odcinku od Nowej Studnicy do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego. - dolina rzeki Cieszynka od źródeł do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego, wraz z ekosystemami nakredowymi w otoczeniu jez. Załom. - kompleks starorzeczy w dolinie Drawy od granicy Drawieńskiego Parku Narodowego do ujścia, oraz w dolinie Mierzęckiej Strugi powyżej miejscowości Mielęcín 	RDOŚ w Szczecinie, Gorzowie Wlkp. i Poznaniu.

Powierzchnie leśne o walorach przyrodniczych uzasadniających trwale wyłączenie z użytkowania i zabiegów gospodarczych i hodowlanych
<powierzchnie referencyjne - tu przewidywany jest wykaz wydzielen i mapa, wykaz wydzielen jest dyskutowany indywidualnie z nadleśnictwami>

Załącznik nr 6

Wskazania do zmian w istniejących *studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego*, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar.

Lp.	Nazwa dokumentu, do którego odnoszą się wskazania	Wskazanie do zmiany
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobiegniew	Usunąć zapisy dot. wskazania doliny Mierzeckiej Strugi do bud. zbiornika wodnego Chrapów.
2.	Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin - wszystkie	Wskazać brak możliwości stosowania, w gospodarce wodno-ściekowej, oczyszczalni przydomowych nie gwarantujących właściwego stopnia oczyszczenia ścieków, zarówno w obszarze, jak i w pozostałych częściach gmin stanowiących zlewnię obszaru. Wskazać konieczność zachowania wód w stanie naturalnym.